

Законодавчі ініціативи за період 16-28 лютого 2021 року, що впливають на діяльність виробників з ВДЕ

Верховна Рада України, прийняті закони

16 лютого 2021 прийнято Закон про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення проведення конкурсів на зайняття посад державної служби та інших питань державної служби.

Законом, зокрема:

- встановлено ряд обмежень у реалізації повноважень першим заступником та заступниками міністра, що виконують обов'язки міністра за його відсутності. Встановлені законом обмеження щодо здійснення повноважень міністра після 60 днів виконання тимчасових обов'язків фактично унеможливили забезпечення повноцінної роботи міністерства. Така форма обрана задля того, щоб стимулювати Уряд протягом 60 днів вирішувати питання з внесенням до Верховної Ради України на затвердження кандидатури міністра;
- введено заборону покладати обов'язки міністра на особу, кандидатура якої на посаду міністра була відхилена Верховною Радою України поточного скликання. Зазначена норма фактично унеможливує подання на затвердження ВРУ однієї кандидатури більше ніж 1 раз.

17 лютого 2021 закон було підписано Головою ВРУ та направлено на підпис Президенту України. Але вже 18 лютого 2021 року Президент повернув цей закон із пропозиціями скасувати перелічені вище обмеження та заборону. 23 лютого 2021 на позачерговому засіданні ВРУ прийнято закон з пропозиціями Президента.

Відповідно до остаточно прийнятої редакції закону перший заступник Міністра енергетики, заступники Міністра енергетики можуть без обмежень у часі виконувати обов'язки міністра у повному обсязі повноважень міністра, як вони визначені Законом України "Про центральні органи виконавчої влади". Закон не визначає строків для подання Кабінетом Міністрів України кандидатури міністра до Верховної Ради України для її затвердження.

Верховна Рада України, зареєстровані законопроекти

25 лютого 2021 р. за № 5147 зареєстрований проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов сталого функціонування гарантованого покупця.

Законопроектом пропонується ряд положень, які спрямовані на стабілізацію діяльності гарантованого покупця та виробників ВДЕ:

Підготовлено спеціально для Європейсько-українського енергетичного агентства

- забороняється до 31 грудня 2022 року порушувати справи про банкрутство щодо ДП «Гарантований покупець», крім випадків ліквідації підприємства за рішенням власника (держави);
- гарантований покупець повинен забезпечувати рівний відсоток оплати вартості електроенергії у кожному розрахунковому періоді (місяці) кожному виробнику з ВДЕ;
- вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається гарантованим покупцем, зменшується на розмір фінансової підтримки, отриманої гарантованим покупцем у розрахунковому періоді з державного бюджету для оплати електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел. Це стосується бюджетної підтримки, яка встановлена законом № 810-IX (20% обсягу товарної продукції виробників ВДЕ), але фактично не передбачена у Державному бюджету 2021 року, а обсяги її вже вираховуються з вартості послуги гарантованого покупця, що призведе до несплати виробникам ВДЕ на відповідну суму коштів;
- гарантованого покупця зобов'язано вести окремий облік витрат та доходів від здійснення діяльності з виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії у виробників ВДЕ, а також з виконання інших спеціальних обов'язків. Зазначений захід має створити передумови для прозорості у діяльності гарантованого покупця та уникнення перекладання збитків від одного виду спеціальних обов'язків на інший, як це відбувалося у 2020 році;
- при здійсненні гарантованим покупцем інших спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів (інші, ніж обов'язки з купівлі електричної енергії у виробників ВДЕ), лише позитивні результати від такої іншої діяльності ураховуються при визначенні вартості послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка виставляється гарантованим покупцем оператору системи передачі для компенсації. Збитки від виконання інших спеціальних обов'язків у такому випадку не перекладаються на компенсаторний механізм для виробників ВДЕ.

25 лютого 2021 р. за № 5160 зареєстровано проєкт Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження відповідальності за недотримання вимог Закону України "Про стратегічну екологічну оцінку".

Проєкт Закону передбачає запровадження адміністративної відповідальності за порушення встановленої законодавством процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки, у тому числі порядку інформування громадськості та порядку проведення громадського обговорення і врахування його результатів, нездійснення процедури стратегічної екологічної оцінки. Протоколи про

адміністративні правопорушення законодавства у сфері стратегічної екологічної оцінки будуть складати органи державної екологічної інспекції.

Законопроект (у разі його прийняття) може впливати на інвесторів, що розробляють або планують розробляти нові проекти у сфері ВДЕ.

22 лютого 2021 р. за № 5132 зареєстрований проект Закону про внесення змін до прикінцевих положень Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2020 рік" щодо мораторію на проведення податкових перевірок.

Законами України № 540-IX від 30.03.2020 р. та № 591-IX від 13.05.2020 р. було запроваджено тимчасовий мораторій на проведення документальних та фактичних податкових перевірок на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19). В подальшому, Законом України № 909-IX від 17.09.2020 р. було надано право Кабінету Міністрів України скорочувати строк дії обмежень, заборон, пільг та гарантій, встановлених відносно податкових перевірок. Як повідомлялось у Моніторингу законодавчих ініціатив за період 01-15 лютого 2021 року, Кабінет Міністрів України постановою № 89 від 03 лютого 2021 обмежив строк дії згаданого мораторію для окремих видів перевірок.

Законопроект № 5132, зареєстрований народним депутатом Железняк Я.І. (партія «Голос»), передбачає уточнити, що Кабінет Міністрів України не має права скорочувати строк дії мораторію на проведення перевірок передбачених Податковим кодексом України та заборон (обмежень) на проведення інших заходів державного нагляду (контролю), встановлених з метою запобігання виникненню і поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19.

22 лютого 2021 р. за № 5129 зареєстровано проект Постанови про імплементацію Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок.

Україна з метою виконання зобов'язань в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства зобов'язалась відповідати вимогам Директиви 2001/80/ЄС про обмеження викидів деяких забруднюючих речовин у повітря від великих спалювальних установок. Зокрема, це стосується зменшення промислового забруднення тепловою енергетикою. У зв'язку з цим у 2017 році Кабінетом Міністрів України було ухвалено Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок (далі – НПСВ)

НПСВ мав почати виконуватись з 1 січня 2018 року. Строки екологічної модернізації 21 із 90 установок вже були перенесені на два-п'ять років через недостатність фінансових ресурсів у компаній – власників установок. У 2020 році тимчасова робоча групи Міністерства енергетики з розроблення механізму впровадження НПСВ вдруге підняла питання про перенесення початку

екологічної модернізації ТЕЦ, ТЕС та великих котелень. Але подовження вдруге є нереалістичним.

40 народних депутатів, які представляють різні партії та фракції, зареєстрували проєкт постанови, в якій Верховна Рада України надає доручення, зокрема:

- Кабінету Міністрів України:
 - затвердити комплекс потенційних джерел забруднення та інструментів фінансового забезпечення для впровадження Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок з дотриманням встановлених стандартів державної підтримки;
 - розробити та затвердити проєкт закону України про Енергетичну стратегію України до 2050 року, в якому зокрема визначити:
- НКРЕКП внести зміни до НПА для забезпечення впровадження Національного плану скорочення викидів в умовах лібералізованого ринку електроенергії.

У короткостроковій та середньостроковій перспективі роль теплової енергетики у забезпеченні стабільної роботи енергетичної системи України буде залишатися значною (принаймні, до запровадження дієвої/ефективної системи підтримки будівництва нових маневрових потужностей, систем накопичення енергії). Саме тепла генерація поки що дозволяє збалансовувати енергетичну систему в години активної генерації електричної енергії з ВДЕ. То ж питанню забезпечення фінансового ресурсу для модернізації теплової енергетики, включаючи екологічної модернізації, буде приділятися значна увага. У поточному часі вже існує низка законопроєктів, які пропонують спрямовувати на цілі екологічної модернізації підприємств частину екологічного податку, що надходить до Державного бюджету.

Кабінет Міністрів України

Прийняті рішення

17 лютого 2021 р. розпорядженням № 133-р визначено Державну установу «Офіс із залучення та підтримки інвестицій» уповноваженою особою на здійснення супроводу заявника та інвестора із значними інвестиціями відповідно до Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» (так званий, закон про інвестиційних нянь).

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

Прийняті рішення

На засіданні 17 лютого 2021 року НКРЕКП прийнято постанову № 254 «Про подання фінансової звітності суб'єктами господарювання у сферах енергетики та

комунальних послуг до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

НКРЕКП визначив перелік фінансової звітності, яку додатково до галузевої звітності зобов'язані подавати до НКРЕКП суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у сферах енергетики та є ліцензіатами НКРЕКП:

Квартальна фінансова звітність:

- № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)»;
- № 2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)».

Перелік аналогічний раніше визначеному НКРЕКП переліку квартальної звітності (постанова НКРЕКП від 11.05.2017 р. № 624). Змінено термін подання квартальної звітності. Квартальна звітність подається до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом.

Річна фінансова звітність:

- № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)»;
- № 2 «Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід)»;
- № 3 «Звіт про рух грошових коштів»;
-
- № 4 «Звіт про власний капітал»;
- примітки до фінансової звітності.

Перелік аналогічний раніше визначеному НКРЕКП переліку річної звітності (постанова НКРЕКП від 11.05.2017 р. № 624). Змінено термін подання річної звітності. Річна звітність подається до 05 березня року, наступного за звітним.

Змінено вимоги до форми подання звітності. Звітність подається до НКРЕКП в електронному вигляді у форматі Excel з накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженої особи ліцензіата та/або кваліфікованої електронної печатки ліцензіата.

Нагадуємо, що за порушення ліцензійних умов провадження відповідного виду господарської діяльності (в частині, що стосується надання до НКРЕКП документів (їх копій), інформації (даних, відомостей, звітності), необхідних для виконання НКРЕКП своїх повноважень та функцій, НКРЕКП може накладати штраф на ліцензіата у розмірі від 85 тисяч гривень до 1 млн 700 тисяч гривень.